

SCHREGARDUS IN FRIESLAND

door P.F. VISSER

Inleiding

Bij onderzoek naar de kwartierstaat van mijn vrouw vond ik als overgrootmoeder *Teatske Frederiks Schregardus* (IVa-10-c).

Stamvader van een uitgebreid geslacht met deze naam is doctor *Henricus Schregardus*. Hij komt het eerst voor in Franeker, waar - blijkens het lidmatenregister van Rinsumageest - ook zijn moeder woonde. Men zou geneigd zijn als zijn vader aan te merken *Johannes Henricus Schikardus*, die op 22 april 1641 in het lidmatenboek van Franeker wordt genoemd. Enig bewijs daarvoor vond ik niet.

Het P.J. Meerstensinstituut te Amsterdam antwoordde mij desgevraagd niets over de onderhavige geslachtsnaam te kunnen vermelden. Men veronderstelt de mogelijkheid dat de naam is afgeleid van het dorpje Schraard, maar ook hiervoor ontbreekt bewijs. S.J. van der Meer te Leeuwarden constateert dat de naam een Latijnse vorm is van 'Schreger'. Als bewijs voert hij aan een Nederlands gedicht ondertekend door H.Schreger1.

Gens Noslra XLVIII (1993) 293

Een evenmin opgehelderde zaak is de vraag naar het verband tussen de beschreven familie en zekere *Orseltje Schregardus*, die met attestatie van een niet genoemde plaats, op 16 januari 1661 wordt ingeschreven in het lidmatenboek van Leeuwarden.

Zowel een zoon van de stamvader, *Johannes* (1-3) als een kleinzoon, *Petrus Schregardus* (IIa-1), vertrekken uit Friesland. Hun eveneens talrijk nageslacht wordt in dit artikel niet uitgewerkt. Omdat in de 18de eeuw van een aantal gehuwde dochters door hun kinderen de geslachtsnaam Schregardus wordt aangenomen, zijn ook deze afstammelingen in dit artikel opgenomen.

Een belangrijk aantal familieleden werd geboren in het huidige dorpje Moddergat, in de voormalige gemeente Westdongeradeel, maar behoorde kerkelijk tot het dorp Nes binnen die gemeente (niet te verwarren met Nes op Ameland, Nes in de voormalige gemeente Utingeradeel, of Nes in de gemeente Wonseradeel).

In de stukken wordt vaak vermeld dat men 'onder Nes' is geboren, c.q. woont; bedoeld wordt dan Moddergat. Dit dorpje vormt met Paesens in de voormalige gemeente Oostdongeradeel één geheel. Pas in de loop van de 19de eeuw wordt in akten vermeld dat men woont etc. 'in het Moddergat onder Nes'. Het komt voor dat men kinderen afwisselend in Nes of in Paesens laat dopen. Van deze uitgebreide familie worden alleen de eerste vijf generaties beschreven.

Genealogie

I. Dr. *Henricus Schregardus* (zn. van *NNen Doetje Elgersma*), geb. ca. 1636, medicus, predikant te Rinsumaageest (1663), te Dokkum (vanaf 1683), overl. ald. 6-7-1702, begr. in de kerk van Rinsumageest, tr. (1) *Kubaard* 12-7-1663 *Feikje (Luitiens) Luitinga*, overl. Rinsumageest 25-11-1665; tr. (2) *Hiltje Wolters Wolfgangh*, ged. ald. 8-12-1644, overl. Dokkum ca. 1707, wed. van Tjeerd Rossum, dr. van Wolther Wolfgangh, hellebaardier en zadelmaker, en Voske Wopckes Hartsma.

Zijn familiewapen is afgebeeld in het 'Wapenboek der studenten afkomstig uit Franeker'². De omschrijving luidt: In zilver een golvende linker schuinbalk van blauw, beladen met een gekroonde slang met pijlpuntige tong van goud, geplaatst in de richting van de balk en vergezeld van een kievit en een bladerkrans, beide van groen; dekkleden: groen, zilver en goud; wrong: groen en zilver; helmteken: een zittende eekhoorn van natuurlijke kleur³. Henricus moet een pientere en ambitieuze jongeman zijn geweest. Reeds in 1652 solliciteert hij naar de betrekking van leraar aan de Latijnse school te Franeker als volgt: 'Aan de Achtbare Magistraat der stede Franeker. Remonstreert met schuldige reuerentie Henricus Schregardus studioses alhyer, dat door v(er)steruen van w(ijlen): Nicolaus Theodori vacant geworden is het school meijsters amt van de Latijnsche schole binnen dezer stede, tot welke amt de suppl(ica)nt v(er)staet bequaem te wesen, ende een jegelijck vrij staat sijn conditie te v(er)beteren so jst dat hij hem aen W(el) E(dele) E(erwaarde) adresseert, v(er)soeckende dat W. E. E. gelieue sich op des suppl(ica)nts persoon, ommegangh ende bequaamheit te informieren ende den seluen bequaem bevonden hebbende met het voorsch(reven) Latijnsch Schoolmrs. amt te v(er)sien ende in W. E. E. dienst aen te nemen; quo facto etc. requisitus Peterus Rudolphus 1652'⁴.

Op 24 april 1653 wordt hij op belijdenis gereformeerd lidmaat te Franeker. Op 1 april 1651 wordt hij student theologie/philosofie aan de Hogeschool van Franeker.

Hij wordt door de Classis Franeker op 12 mei 1656 toegelaten tot het examen. Op 9 juni

1656 constateert de classis dat hij op grond van de resultaten verder examen kan doen. Op 15 september 1656 besluit de classis een aantal kandidaten, onder wie Schregardus, tot 'den H. dienst met toewenschinghe van Godes segen' toe te laten⁵. In 1657 wordt hij door de grietman Van Schwartzenberg kandidaat gesteld te Morra. Poppo van Burmania en Frouk van Scheltema steunen een andere kandidaat, Lambertus Persijn. De classis Dokkum kiest 294 **Gens Nostra XLVIII (19<)3)**

Persijn en de deputaten Henricus Schregardus. Men doet een beroep op de synode, die na veel geharrewar het beroep aan Persijn toewijst⁶. Mogelijk door deze kwestie gaat Schregardus weer aan de studie. Hij laat zich aan de universiteit te Groningen inschrijven op 27 november 1658 en vervolgens in Leiden op 10 mei 1659. Hij promoveert aan de Hogeschool te Franeker in de medicijnen op 9 juli 1663 op het proefschrift 'de tremore'. Vervolgens gaat hij op 7 september 1663 de pastorie van Rinsumageest in.

Bij de ondertrouw met Feyckien Luitinga wordt vermeld dat zij aan de Boterbrug te Franeker woont. De bruidegom woont aldaar 'aan het stadhuis'.

Reeds in de studententijd blijken zijn literaire gaven. Ter gelegenheid van het huwelijk van professor Johannes Greydanus met Yttie Pieters Wimersma op 2 juli 1654 schrijft hij een echt-eergedicht. Het is gedrukt en uitgegeven bij Ids Alberts te Franeker⁷. Verder schrijft hij een gedicht ter gelegenheid van de promotie van dezelfde Johannes Greydanus en een Fries gedicht dat werd besproken in 'Sjlucht en Rjucht' van 17 december 1927. Voorts is nog een Latijns vers van hem bekend in zijn 'Lijkzuchten over het Godsaligh versterven van Maria Corvinius, eegade van Ludovicus Parent, prof. in de Franse taal te Franeker, ontslapen op 6 Sept. 1652.' In het familieboek Greydanus komt van H. Schregardus voor een 'Letterversett op den sin Joannes Greydanus medicinae doctor en philosophiae magister: stroemt door u pijn, gaa, coop medicyn, R De sal je haast ghenesen'.

Eenmaal predikant is hij ook buiten zijn gemeente actief. De eerste keer wordt hij in 1668 aangewezen als afgevaardigde namens de classis Dokkum op de synode van Leeuwarden. Hij wordt met drie anderen door deze synode gecommitteerd naar de 'Agtbaere Magistraat' (bedoeld wordt het college van Gedeputeerde Staten). Met twee collega's wordt hij tevens aangewezen om problemen op te lossen tussen de predikant van Weidum en de ingezetenen van dat dorp. En zo gaat het gedurende zijn verdere loopbaan als predikant door. In 1671 is hij namens de synode correspondent naar Zuid-Holland. De synode van 1679 te Franeker wijst hem aan als deputaat, evenals de synode van Leeuwarden dat doet in 1682. In 1685 wordt hij benoemd tot secundus van de classis Dokkum. Op de synode in 1686 te Franeker is hij afgevaardigde namens de classis Dokkum. Met een collega wordt hij op deze synode belast met het onderzoek van de schriftelijke stukken betreffende moeilijkheden in de gemeente van Korte- en Langezwaag. De synode van Harlingen in 1687 krijgt klachten te behandelen met betrekking tot het uitoefenen van zijn beroep als medicus, ook buiten de stad Dokkum. De synode oordeelt: 'De wet (i.c. besluit classis Dokkum) moet in kracht blijven, een praedicant kan geen medicijnmeester wesen en doet D. Schregardus anders, soo moet hij censure subject zijn'. De volgende synodevergadering te Dokkum in 1688 wordt door hem geopend. Hij zelf komt weer ter sprake n.a.v. een door hem ingediend rekest. De synode oordeelt dat het hem gepermitteerd is op grond van zijn diploma de artsenpraktijk uit te oefenen, zolang hij daardoor niet gehinderd wordt zijn predikdienst uit te oefenen en daar over geen klachten worden gehoord.

In 1692 wordt hij door de synode aangewezen als secundus deputaat; in 1693 vervolgens als correspondent naar Gelderland. Op de synode te Dokkum in 1695 mag hij na de opening de credentiebrieven voorlezen. Tijdens de synode van 1696 is hij weer afgevaardigde van zijn

classis. Hij wordt in een commissie aangewezen voor onderzoek naar dankschriften en een verzoek voor het houden van collecten van de Paltsche kerken. Verder wordt hij belast met het lidmaatschap van een commissie betreffende nader advies terzake een door Zuid-Holland aangebrachte kwestie met betrekking tot ds. Andela⁶.

In eigen gemeente wordt het inmiddels ook druk; resolutieboek Dokkum d.d. 19 december 1698: 'Do. Henricus Schregardus geaccordeerd om eens in de week (n.l. donderdagsavonds) te prediken zoo lange in steede van win. do. Lolkema, geen nieuwe predikant was verkoren'. Ds. J.J. Kalma schreef over de perikelen van dr. Schregardus gedurende zijn verblijf in Dokkum een artikel in de 'Friesland Post' (september 1979) onder de titel 'Gij kunt geen twee Heren dienen'. Een vermaning van Schregardus aan het adres van de uit Wolvega afkomstige Dokkumer burgemeester Julius Schelto van Aitzema (tevens lid van Ged. Staten van Friesland) wegens diens kerkbezoek, leidt tot klachten van deze burgemeester over Schregardus met betrekking tot de uitoefening van de artspraktijk. Niet alleen de classis en de synode, maar ook Gedeputeerde Staten worden hier in gemengd. Uiteindelijk krijgt hij toestemming ook de artspraktijk uit te oefenen, maar niet als beroep en mits de uitoefening van het predikambt er niet onder lijdt. De burgemeester heeft kennelijk het idee aan het kortste eind te trekken en er komen klachten over 'simonije' (geen sodomie)⁸. Ook nu krijgen de klagers

GensNostraXLVIII(1993) 295

geen gelijk en moet er door het stadsbestuur van Dokkum zelfs een schadevergoeding van 210 Car. gld. aan betrokkene worden betaald. Kort daarna komt hij te overlijden.

Opmerkelijk is een passage uit het dagboek van de bekende Dokkumer vroedvrouw C.G. Schrader: '1696 dingesdag den 22 iuny ben ik gehalt bij zitse wagemaecker bij sijn wief iancke bij de drogerspipe en har door de hulpe van mijn godt anders war het onmogelick gewest van een ionge son verlost ginck ser beswarlick dar domene schregardus ock bij war met noch een meyster Pitter Vanij mar hebbe godlof de sacke selves geredt lag het kyndt in de rechter side ser wonderlick'. Kort gezegd: weliswaar waren de arts ds. Schregardus en chirurgijn Vanij gehaald, maar ik heb het zelf kunnen redden.

Samen met zijn zwager Isaak Wolfgangh bezit hij uit de nalatenschap van zijn schoonvader Wolter Wolfgangh (destijds zadelmaker en hellebaardier in dienst van de Friese stadhouders Hendrik Ernst Cazimier en Willem Frederik van Nassau), een stemdragende saté en landen te Nes/WD genaamd 'Pesenswal', groot 60 pondematen (door de erfgenamen verkocht op 1 november 1712).

Schregardus werd begraven in de kerk van Rinsumageest. De tekst van de grafsteen luidt: 'Henricus Schregardus med. doctor en V. D. Ministerae gemeenten van Doccum en Rinsumageest in 38 jaer hebbende gebout legt, op de 6 july 1702 in het 67 jaer sijns ouderdoms in den heere ontslapen sijnde hieronder begraven'.

Een aantekening in het lidmatenboek van Rinsumageest luidt: 'den 27 sept. 1663 met attestatie Feikjen Luitinga, huisvrouw van D. Henricus Schregardus, dienaar Jesu Christi alhier, van Franequer'. Dese mijn liefste huisvrouw is zaliglijk ontslapen in den Heere den 25 Novemb. 1665'. Hiltje Wolters Wolfgang, woonde als weduwe in Dokkum aan de Hogepol; volgens de personele goedschatting te Dokkum (1703): Ds. H. Schregardus wed. 2000 gld.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Margrietje Schregardus*, ged. Rinsumageest 28-2-1664, overl. na 1-5-1712, otr. Dokkum 19-1-1690 *Johannes Mest(e)rum*, geb. Peins ca. 1662, apotheker te Kollum, overl. ald. vóór 1708, zn. van Petrus Mestrum, priester/predikant.

Margrietje doet belijdenis te Rinsumageest op 12 februari 1682. Op 1 mei 1712 komt te

Dokkum, met attestatie van Kollum: 'Margrietje Schregardus wed. Mesterum'.

Zij verkoopt 6 pondmaten land onder Witmarsum van Sinnema-zathe in Rijpeijnde, groot 70 pondem⁹. Zie ook de taxatie en 'uytwijssinge sampt scheidinge van goederen' d.d. 16 februari 1675 door 'Rendeltje moij en Mincke Pyters, beijde gededigde uytdragers tot Doccum', waarin deze 6 pondmaten als eigendom worden vermeld naast veel roerende zaken in zilver en goud, tafelhoed, linnen en anderszins. Deze boedelscheiding werd opgemaakt in verband met het tweede huwelijk van haar vader. De inboedel wordt getaxeerd op 633 Car. gld. 10 stv. Margrietje heeft nog 140 Car. gld. te goed en er wordt veel voor haar bewaard.

Haar schoonvader Peterus Mestrum (of Mestrom), was minnebroeder en priester te Oosterend; hij nam enige tijd de dienst waar voor de om zijn gezondheid afwezige Roomse priester Sylvius te Sneek. Bij diens terugkomst weigerde Mestrum de dienst in Sneek te staken, waarom hij wegens onbuigzaamheid uiteindelijk in de ban werd gedaan, de Roomse godsdienst verliet en in 1659 aan de Synode verzocht om tot lid der kerk aangenomen te worden. Hij werd toegelaten, geëxamineerd door de classis Sneek in 1661; in 1662 werd hij predikant te Peins. Hij overleed in februari 1672, volgens zijn grafsteen op 29 januari, oud 52 jaar¹⁰.

Mr. Andreae vermeldt Johannes Mestrum in de lijst van apothekers te Kollum in 1701 en zet daar bij 'ook 1728¹¹'. Dit moet een vergissing zijn omdat reeds in 1708 in het floreenregister van Kollumerland c a . de weduwe van Johannes Mestrum wordt vermeld. Het speciekohier vermeldt hem al in 1690 als inwoner van Kollum. Er ontbreken een aantal kohieren, waardoor het jaar van overlijden aan de hand van deze gegevens niet kan worden vastgesteld.

Uit dit huwelijk:

- a. *Henricus Mestrum*, geb. (verm. Kollum; het doopboek als. begint in 1696) vóór 1696, leerling-zilversmid te Dokkum (1708)¹².
- b. *Fookeltje Mesterum*, geb. (verm. Kollum) vóór 1696, tr. Dokkum 10-9-1718 *Dirk Jansen*, van 'Jouwer', soldaat onder het regiment van 'de Erfprins van Saxen Eysennag'.
- c. *Doetje*, ged. Kollum 31-3-1700.

296 Gens Nostra XLVIII (1993)

Uit het tweede huwelijk:

2. *Wol ter*, volgt Ila.

3. *Johannes Schregardus*, ged. Rinsumageest 1-2-1676, meester-chirurgijn te 's-Gravenhage, begr. ald. 26-1-1761, tr. 's-Gravenhage 27-8-1724 *Catharina Elisabeth van der Beek*, geb. ald. 1694, overl. ald. 24-9-1746, dr. van Nicolaas van der Beek, weesmeester, en Maria van Rees.

Ingekomen te Dokkum met attestatie van 's-Gravenhage op 2 mei 1697: 'Johannes Schregardus. (vertr.)'.

Johannes Schregardus, 'mr. chirurgijn in den Hage', machtigt de procureur Victor Breij om namens hem op te treden bij processen voor het Hof van Holland¹⁻¹.

Hij wordt met zijn echtgenote vermeld in het testament van Sophia van Wouw, d.d. 17 december 1725. 6 januari 1738: Johannes Schregardus, luitenant wordt genomineerd voor 'Cap. van het Witte Vaandel'¹⁴.

Uit dit huwelijk:

- a. *Hendrik Klaas (Henricus Nicolaas) Schregardus*, ged. 's-Gravenhage (Grote Kerk) 26-9-1725, overl. Wateringen 11-8-1787, tr. Aarlanderveen 26-11-1753 *Johanna Alida de Hamond*, ged. 's-Gravenhage 14-7-1726, overl. ald. 2-2-1810, dr. van Willem Diederik de Hamond en Anna Martha Kramer. Hieruit nageslacht.
- b. *Adriana Louisa*, geb. 's-Gravenhage 1-11-1726, begr. ald. 6-11-1726.
- c. *NN*, geb. 1728, begr. 's-Gravenhage 12-4-1728.

d. *Maria Helena Schregardus*, ged. 's-Gravenhage (Nieuwe Kerk) 4-3-1731, overl. Zutphen 1-8-1766, tr. 's-Gravenhage 17-10-1752 *Johann Reinhard van Meinertzhagen*, geb. Keulen 13-6-1715, zn. van Johan Werner Meinertzhagen en Anna Maria Meinertzhagen.

4. *Aukje Schregardus*, ged. Rinsumageest 8-9-1678, tr. Dokkum 17-2-1709

Jacobus Revius, ged. Makkum 17-8-1679, predikant te Anjum (1715-1739)

en te Ee (vanaf 1739), overl. ald. 30-6-1747, zn. van Theotardus (Tjeerd)

Revius, predikant, en Helena Harconis.

Aukje wordt aangenomen als lidmaat te Dokkum op 2 februari 1696. Met attestatie van Franeker te Dokkum ingekomen ds. Jacobus Revius, theologisch kandidaat, die met attestatie naar Anjum is vertrokken op 25 augustus 1715.

5. *Frederik*, volgt Ilb.

6. *Isaack Schregardus*, ged. Dokkum 27-10-1683, overl. vóór 1-11-1712.

7. *Feikje Schregardus*, ged. Dokkum 18-4-1686, stadsvroedvrouw, overl. na

24-12-1761, otr. Dokkum 13-12-1705 *Jan Holdinga*, meester-zilversmid,

overl. na 1717.

Aangenomen als lidmaten te Dokkum op 5 september 1708: Jan Holdinga en Feikje Schregardus.

Zij wordt ingaande 1 februari 1736 benoemd tot stadsvroedvrouw tegen een tractement van 40 Car. gld. Op 24 december 1761 wordt in haar plaats een nieuwe vroedvrouw benoemd⁵.

Jan Holdinga is leerling zilversmid bij Folckerus Snip tussen 1682 en 1700; in 1706 wordt hij meester-zilversmid.

8. *Henricus*, volgt lic.

Ha. *Wolter (Woltherius, Wouter) Schregardus*, ged. Rinsumageest 10-5-1674,

predikant te Hiaure (vanaf 1705), legerpredikant (1708, 1710, 1712), overl.

Hiaure 10-2-1749, tr. (1) Dokkum 23-10-1698 *Eelkje Pieters Boekholt*, ged.

ald. 20-12-1671, overl. vóór dec. 1703, dr. van Pyter Eedes; tr. (2) Waaxens

(Westdongeradeel/WD) 16-12-1703 *Rinske Paebes*, ged. Holwerd 11-5-1684,

dr. van Paebe Pieters en Zieds Aans.

Wolter Schregardus wordt aangenomen als lidmaat te Dokkum op 30 april 1693. Hij gaat studeren in Franeker 1693. In 1698 is hij kandidaat voor de predikantsplaatsen te Metslawier en Niawier, Hantum en Hantumhuizen. In 1699 is hij kandidaat voor een vacature in Dokkum; ook in 1700 is dat nog het geval⁶.

Gens Nostra XLVIJ (1993) 297

Lidmatenboek Waaxens (WD): 'Tot Waaxens op den 23 novemb. 1703 met attestatie van Doccum: D. Wolterus Schregardus S.S. Minist. Candidatus'.

Quotisatie 1749: 'Ds. Schregardus redelijk wel in staet, nu dood, en in Febrj 1749 overleden'.

Hij werd begraven te Hiaure; zijn grafzerk ligt thans tegen de zuidmuur van de kerk aldaar. Het is een langwerpige steen met langs de randen de volgende tekst: 'Ao 1749 de 10 Febr is overleden D Wolterus Schregardus oud omtrent 75 iaar dienaar des H. Evang: tot Hyaure en Bornwert de Tyt van 44 iaar'. Midden op de zerk het gedicht: 'Schregardus die het Christenvolk / met stem en wandel als een tolk / des hemels heyl en waarheyt leerde / en vierenveertig jaar verkeerde / in Gods huis, lag hier 't sterflyk af / zyn geest die leeft en smaakt nu boven / het heyl. En dat van het geloven / verschille zien. Al'l aardse als kaf.16. Aan het hoofd van de zerk een wapen, in een cartouche met kroon. Het wapenschild is onherkenbaar geworden.

In het 'Wapenboek Hesman' is onder nr. 302 zijn wapen afgebeeld.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Pieter (Petrus) Schregardus*, ged. Dokkum 28-12-1698, predikant, overl.

Naarden 1745, tr. (1) *Catharina van der Hiel*; otr. (2) Amsterdam 23-3-1736
Johanna Magdalena Koeebakker, overl. na 1758, dr. van Johannes Koeebakker,
brouwer, en Wilhelmina Ockhuysen.

Petrus Schregardus wordt ingeschreven als student theologie te Leiden op 15 september 1723.
Hij wordt beroepen te Bergschenhoek in 1727 en te Naarden in 1735.

Johanna Magdalena Koeebakker sluit als weduwe in 1758 een contract met het gasthuis in
Noordwijk betreffende haar opneming.

Uit het tweede huwelijk:

a. *Guallherus Henricus Schregardus*, geb. Naarden 13-2-1737, directeur van het gesticht 'De
Eendracht' te Amsterdam, overl. Haarlem 18-2-1814, otr. (1) Amsterdam 1-8-1762 *Geertruida
van Wiekede*; otr. (2) Amsterdam 10-7-1778 *Anna Catharina Holze*, geb. ca 1734,
overl. Haarlem 11-4-1796.

b. *Adrianus Schregardus*, ged. Naarden 9-10-1740, kunstschilder en bierbrouwer, overl.
Utrecht 26-11-1820, tr. 's-Gravenhage 25-11-1771 *Johanna Philippina Comans*, geb. ca.
1738, overl. Schiedam 8-2-1811. Hieruit nageslacht.

Adrianus Schregardus had als kunstschilder les van Jan Maurits Quinckhard. Hij werd
poorter van Schiedam 20 december 1784 en lid van het comité revolutionair Schiedam in
1795. Hij was oudraad in de vroedschap van deze stad en tevens advocaat van het Hof van
Holland.

2. *Hutje*, ged. Dokkum 16-1-1701, waarschijnlijk jong overleden.

Uit het tweede huwelijk, gedoopt te Hiaure:

3. *Johannes*, ged. 7-3-1706.

4. *Hiltje Schregardus*, ged. 2-10-1707, overl. vóór 1734, tr. Dokkum (gerecht)
29-7-1729, (kerk) 21-8-1729 *Lodewijk Bassuinck*, meester-chirurgijn, met
zijn vrouw lidmaat te Dokkum ('Augusti 1721 Lodewijk Basuynk, chirurgijn
en Grietie Basuynk, j.d. beyde van Wee. (overl.)'). Hij hertr. Dokkum
25-2-1734 Trijntje Douwes Reitsma, van Wierum.

5. *Isack*, ged. 3-10-1708.

6. *Catharina*, ged. 3-10-1708, waarschijnlijk jong overleden.

7. *Catharina Schregardus*, ged. 25-5-1710, overl. ca. 1780, tr. (1) Hiaure 26-12-
1732 *Andries Johannes*, overl. vóór 12-5-1737; tr. (2) Hiaure 12-5-1737

Douwe Geerts, landbouwer, overl. ca. 1788.

Catharina doet belijdenis te Hiaure mei 1732. Op 27 mei 1749 vindt rekening en verantwoording
plaats i.v.m. het overlijden van de curator over Johannes Andries, zoon uit haar eertse
huwelijk en de overdracht door de weduwe van de curator aan de nieuw-benoemde functionaris.
De twaalf hemden van zijn vader heeft Johannes reeds in bezit. Goud en zilver wordt aan
de nieuwe curator overgedragen en een huik wordt bewaard door zijn grootvader, ds. W.

298 Gens Nosira XLVIII (1993)

Schregardus (volgens het weesboek). Feit is echter dat grootvader Schregardus op 10 februari
1749 reeds was overleden¹⁷.

Douwe Geerts wordt in het floreenkohier van Westdongeradeel onder Hiaure vermeld van
1738 tot 1788 als gebruiker van 65 pondematen; sedert 1778 is hij voor de helft ook eigenaar.

8. *Sijtje*, ged. 1-1-1712.

9. *Johanna Schregardus*, ged. 27-8-1713, overl. Hantum 8-12-1780, tr. (1)

Hantumhuizen 21-5-1752 *Teunis Cornelis*, ged. Hiaure 4-2-1731, overl.

vóór juni 1755, zn van Kornelis Keimpes; tr. (2) Hantumhuizen 8-6-1755

Jelke Hendriks Faber, meester-smid, overl. na 1795. Hij hertr. Hantum

15-12-1782 Antie Limnes.

Johanna Schregardus doet belijdenis te Hiaure mei 1732.

Op 11 december 1781 wordt Jelke Hendriks Faber, huisman onder Hantum, benoemd tot curator over de kinderen van Hiltje Schregardus (II 1c) en wijlen Durk Douwes¹⁸.

Jelke Hendriks, meester-smid, en Johanna Schregardus, echtelieden te Hantum, kopen op 18 april 1769 drie pondematen bouwland aldaar, belast met één landsfloreen en berechtigd met een vrijereeden drift, voor 510 Car. gld., a 28 stv. per gulden, van Abraham Eerlig's, ontvanger te Ternaard, en zijn kinderen¹⁹.

Hb. *Frederik Schregardus*, ged. Rinsumageest 10-4-1681, bakker te Dokkum, schoolmeester en dorpsrechter te Paesens²⁰, overl. na 1750, tr. Dokkum 5-10-

1710 *Anna Meiners Mellinga*, ged. Workum 7-8-1689, dr. van Meinert

Isbrands Mellinga, meester-bakker en trekschipper, en Aukje Wiberts Alma.

Aangenomen als lidmaten te Dokkum op 6 november 1711: Frederik Schregardus en Anna Mollema [= Mellinga] zijn vrouw.

Op 27 juni 1749 is Frederik Schregardus, schoolmeester te Paesens, curator bonorum van Foppe Jans (in het 23ste jaar) en Tewes Jans (in het 22ste jaar), beiden uitlandig. Hun ouders zijn Jan Harmens en Claeske Foppes, beiden overleden²¹. Mr. Fredericus Schregardus treedt 4 mei 1750 op als 'geauthoriseerde curator tot redding van de boedel bij Claeske Foppes, wed. Jan Harmens, tot Paesens nagelaten'²².

Als Meinert Mellinga, burger en meester-bakker te Dokkum, en Aukje Wiberts Alma op 16 mei 1701 een vrachtschip verkopen voor 2700 Car. gld., wordt daarbij een ducaton bedongen voor de dochter Antie Mellinga²³.

Uit dit huwelijk, gedoopt te Paesens:

1. *Hendrik*, volgt lila.

2. *Hiltje*, volgt Illb.

3. *Meindert*, ged. 3-12-1715, waarschijnlijk jong overleden.

4. *Meindert*, ged. 30-8-1716, waarschijnlijk jong overleden.

5. *Aukje*, ged. 8-1-1719.

6. *Johannes*, ged. 26-4-1722.

7. *Jetske Schregardus*, ged. 17-6-1725, tr. Paesens 2-6-1748 *Douwe Jacobs*, ged. ald. 20-12-1722, zn. van Jacob Jans, koopman.

Douwe Jacobs, tot Paesens, wordt op 16 januari 1782 benoemd tot curator over Johannes Eelses (Schregardus) (Illb-5).

8. *Meindert*, ged. 29-9-1727.

9. *Feikje Schregardus*, ged. 13-11-1729, tr. Paesens 29-5-1757 *Marten Tyssen*, van Nes (WD), ged. Paesens 5-7-1733, overl. Nes (WD) 5-2-1809, zn. van Tys Montes en Zuske Martens.

Op 6 september 1768 wordt Marten Tyssen te Nes benoemd tot curator; hetzelfde gebeurt op 3 oktober 1793¹⁸.

OensNostraXLVIII(1993) 299

lila. *Hendrik Schregardus*, geb. Paesens ca. 1711, meester-smid te Aalsutn, diaken ald. (1755), ouderling (1765), overl. na 22-2-1758, tr. Sneek 21-5-1741

LolkjeMaghiels, ged. ald. 21-10-1720, overl. Dokkum 19-8-1791, dr. van Maghiel Hendriks en Lisbeth Martens.

Het doopboek van Paesens vangt aan op 22 mei 1712. In de doopboeken van Dokkum, waar Frederik Schregardus trouwde, is geen kind van hem vermeld. Gelet op de datum van het huwelijk van zijn ouders mag worden aangenomen dat Hendrik te Paesens is geboren.

Lidmatenboek Aalsum: 1754, op belijdenis aangekomen Hendrik Schregardus, meestersmid 'op de streek' en Lolkjen Michiels, echtelieden.

Hendrik Schregardus en Lolkjen Magiels kopen op 4 oktober 1741 uit 'de verlatene en geabandoneerde boedel van Tjeerd Tjerks, sekere huisinge en smitterije ca. met huisie over de weg, staande onder den dorpe Aalsum, beswaard met 2 goudgl. grondpacht'; de koopprijs is 700 goudgulden. De smidsgereedschappen zijn volgens taxatie 194 Car. gld²².

Op 24 februari 1750 kopen Hendrik en Lolkjen van Rommert Beerns, meester-smid te Paesens, 'de huisinge en hovinge sampt smitterije ca²². En op 25 juni 1752 verkopen zij aan Pieter Douwes en Trijntje Cornelis te Stiens, 'zeekere huisinge en hovinge zampt smitterije ca. te Peesens, met de gereedschappen, bij Cornelis Tomas bewoont dog op de 12e mei 1753 vrij van huuringe, beswaard met 2 Car. gis. jaarlijkse eewige huur aan de kerk van Paesens'. Zij krijgen er 700 Car. gld. voor²².

Hendrik Schregardus, meester-smid te Aalsum, wordt op 2 augustus 1743 benoemd tot curator²¹.

Uit dit huwelijk, gedoopt te Aalsum:

1. *Antje Schregardus*, ged. 5-5-1743, tr. Aalsum 20-5-1764 *Klaas Jans*, ged.

Dokkum 20-11-1738, molenmaker, zn. van Jan Clasen en Maaïke NN.

2. *Lysbeth Schregardus*, ged. 18-10-1744, tr. Aalsum 16-2-1772 *Barre Sjoerds*,

geb. Hantumhuizen 18-9-1744, ged. Aalsum 29-7-1781, meester-grofsmid ald., overl. na 1795, zn. van Sjoerd Barres en Attje Jacobs.

Op 30 april 1795 wordt Barre Sjoerds, meester-grofsmid te Aalsum, benoemd tot curator (de akte is niet afgemaakt)²¹.

3. *Hutje Schregardus*, ged. 4-12-1746, overl. Lekkum 14-8-1811, tr. Aalsum 17-11-1771 *Bauke Syberens*, olieslagersknecht, wonende op de Westerstreek onder Aalsum, en te Lekkum.

4. *Frederik*, volgt IVa.

5. *Aukje*, ged. 22-8-1751, waarschijnlijk jong overleden.

6. *Aukje*, ged. 7-7-1754.

7. *Machiel*, ged. 24-10-1756.

8. *Martje*, ged. 22-2-1758.

IVa. *Frederik Schregardus*, ged. Aalsum 8-12-1748, meester-bakker te Wierum, overl. ald. 20-2-1826, tr. Aalsum 17-4-1774 *Teatske Jans Hetteema*, geb./ged. ald. 12-3/22-4-17533 ('sijnde Paasch sondag'), winkelierse te Wierum, overl. ald. 14-9-1826, dr. van Jan Eebles, meester-bakker te Aalsum, en Saakje Tjallings.

Frederik Schregardus en Teatske Jans Hetteema, e.l. doen beiden belijdenis te Wierum op 8 februari 1788.

Met de overname van een bakkerij in de zgn. 'Muntsjesteeg' (muntsje is een Fries woord voor pepermint) in Wierum, ontstond een jarenlange traditie. De bakkerij werd rond 1846 overgenomen door de echtgenoot van kleindochter Teatske (IVa-10-d), Meindert Foppes Dijkstra. Pas in 1943 ging deze bakkerij in vreemde handen over. De Muntsjesteeg inspireerde een achterkleinzoon van de vijfde generatie, Meindert de Jong (geb. Wierum 1906, overl. Allegan, Michigan/USA 1991) tot het schrijven van het kinderboek 'Journey from Peppermint Street'. Hij ontving daarvoor in 1969 de 'National Book Award'. De Jong, die met zijn

300 GensNostraXLVIII(1993)

ouders in 1914 emigreerde, was in de Verenigde Staten een zeer bekende schrijver van kinderboeken.

Zo werd hij in 1962 vereerd met de 'Hans Christian Andersen International Children's Book Medal'. Zijn jeugdboeken zijn in 22 verschillende talen verschenen. In het vissersdorp Wierum nam Frederik Schregardus een belangrijke plaats in. Dat blijkt uit een brief van de Maire van de toenmalige gemeente Nes d.d. 20 december 1815, waarin deze aan de gouverneur te Leeuwarden opgave doet van een twaalfstal 'der meest aanzienlijkste en gegoedste personen' in zijn gemeente. Ook Frederik hoort daarbij²⁴. Hij is lid van de municipale raad van de gemeente Nes van 1811 tot 1815.

Frederik wordt benoemd tot curator over minderjarige kinderen in het dorp¹⁸. Anderszijds leent hij op 20 augustus 1793 tweehonderd Car. gld. van de diaconie van Wierum; hij lost dit af op 28 juli 1796²⁵. In 1819 en 1820 tekent hij als ouderling de handelingen van de kerkvoogdij. Blijkens het belastingkohier voor rijtuigen enz. rijdt hij in een chaise bespannen met een paard. Zijn schoonzoon Cornelis Dirks Hartmans rijdt in een 'phaeton' met twee paarden.

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik Schregardus*, geb. Wierum 29-10-1774, meester-bakker te Nes (WD), overl. ald. 22-12-1824, tr. (1) Nes 17-1-1798 *Liskje Rinzes Huizinga*, ged. ald. 3-1-1768, overl. ald. 26-8-1801, wed. van Fedde Hylkes, bakker, dr. van Rinse Jans en Antje Douwes; tr. (2) Nes (WD) 12-9-1802 *Antje Tjepkes Wierstra*, geb./ged. ald. 31-3/23-4-1780, overi. ald. 4-12-1861, dr. van Tjepke Wierds en Dieuke Pytters.

Hendrik Schregardus was niet alleen bakker, ook hij handelde in onroerende goederen. Zo koopt hij voor 320 gld. een 'huizinge c a . ' te Nes met als naastleggers: Jan Dirks ten oosten, de rijdweg ten zuiden en westen en Sipke Dirks ten noorden. Verkopers zijn de erfgenamen van Sicco Douwe van Aylva, in leven op Haniastate te Holwerd; geregistreerd te Leeuwarden 7 maart 1808²⁶.

Samen met Rienk Hendriks koopt hij op 29 mei 1809 voor 434 gld. van Caspar Blom 2 pondematen bouwland te Nes²⁶. En samen met Thijs Willems en Rienk Hendriks, allen te Nes, koopt hij op 18 mei 1807 diverse stukken land van Sicco Douwe van Aylva²⁷.

Hij ondertekent met verschillende anderen als naaste buurman van zekere Sijmen J. Swart op de 3e van de Wijnmaand 1809 een klacht aan het gemeentebestuur van Westdongeradeel. Swart is al ruim zes weken dronken en men vreest o.a. voor brandstichting²⁴.

2 februari 1798: Akte van scheiding tussen Melis Klazes Wynia, als curator over de nagelaten kinderen van wijlen Fedde Hylkes en Liskje Renses, nu hertrouwd met Hendrik Schregardus. De bezittingen bestaan uit een huizinge met bakkerij c a . te Nes (WD). De inboedel, voorraden enz. zijn getaxeerd op 2117 Car. gld. zonder aftrek der schulden, die moeten worden verdeeld naar ieders inbreng of bezitting vóór het huwelijk. De overledene bezat de bakkersgereedschappen, gemalen en ongemalen granen, turf en enige meubels en huisraad, met een geschatte waarde van 914 Car. gld. De bezittingen van Liskje Renses 'buiten haar aanstrekkende kleren etc.' worden getaxeerd op 110 gld., 'waaronder de helft van het hok begrepen is'. De overwinst wordt bepaald op 1092 gld. 4 stv. Men komt overeen dat Liskje en haar man gedurende vijfjaar, tot mei 1803 het huis en de bakkerij zullen gebruiken zonder huur te betalen, onder verplichting van de verzorging van de kinderen tot die datum en tevens de betaling van rente over een schuld van 800 gld. aan Eildert Jans te Nes. Per mei 1803 moet aan de curator een som van 1460 gld. worden voldaan. Ten voordele van H. Schregardus en echtgenote komt tevens een vordering van 150 gld. op Gertje Gerbens, weduwe van Wytze Hilbrands, in 'het Moddergat'. In geval van bankroet van Gertje Gerbens moet het echtpaar Schregardus de helft van dit bedrag aan de curator voldoen. Het lijfgoed van Fedde Hylkes

blijft dan aan hen; het zilver, goud en een horloge moeten in dat geval aan de curator worden overgedragen²⁸.

Uit eerste huwelijk, geboren/gedoopt te Nes (WD):

a. *Tealske Schregardus*, geb./ged. 2/24-3-1799, overl. Nes 15-7-1875, tr. Westdongeradeel 1-9-1818 *Ulbe Gerrits Buwalda*, geb. Nes 3-7-1798, molenaar, zn. van Gerrit Ulbes Buwalda en Jeltje Klazes Oosterbaan.

b. *Liskje Schregardus*, geb./ged. 13-8/13-9-1801, overl. Nes 8-9-1833, tr. Westdongeradeel 17-1-1824 *Dirk Romkes Doedema*, geb. Nes 18-4-1801, bakker, zn. van Romke Wijbrens
Gens Nosira XLVIII (1993) 301

Doedema en Janke Dirks Osinga. Hij hertr. 1834 Trijntje Jimkes Bosakker en vertrekt in april 1851 met zijn gezin naar Noord Amerika.

Uit tweede huwelijk, geboren/gedoopt te Nes (WD):

c. *Frederik*, geb./ged. 2/30-10-1803, overl. Nes 14-8-1806.

d. *Frederik Schregardus*, geb./ged. 7/28-12-1806, gardenier en arbeider, ontvangt 27-8-1820 van de desbetreffende gecommiteerden wegens het slatten van de Nessummer opvaart voor uitgevoerde werkzaamheden f22,4224, overl. Nes 13-5-1847, tr. Westdongeradeel mei 1835 *Tjitske Jans Havinga*, geb. Hantumeruitburen 27-3-1816, overl. Nes 8-3-1851, dr. van Jan Doedes Havinga en Baukjen Andries. Hieruit nageslacht. Zij hertr. 1849 Heerke Wijbrens Hoogakker.

e. *Dieuke Schregardus*, geb./ged. 24-4/7-5-1809, naaister, overl. Nes 7-4-1877, tr. Westdongeradeel

3-12-1855 *Jan Ages Wijma*, geb. Nes 28-5-1819, gardenier en arbeider, wedr. van Klaaske Klazes de Jong, zn. van Age Ages Wijma en Aaltje Willems Miedema. Uit dit huwelijk geen kinderen.

In 1860 vertrekt Jan Ages Wijma met zijn kinderen uit het eerste huwelijk naar Hantumhuizen. Blijkens het bevolkingsregister van Nes (WD) blijft Dieuke Schregardus daar achter. Dit blijkt eveneens uit het bevolkingsregister van Hantiumhuizen waar het gezin wordt ingeschreven zonder de tweede echtgenote.

In 1869 blijkt Wijma met zijn dochter Dieuke (geb. 1847), in Oosternijkerk te verblijven, waar hij op 16 april van dat jaar wordt uitgeschreven naar de Groningse gemeente Ten Boer. Bij het overlijden van Dieuke Schregardus wordt vermeld dat zij weduwe is van Jan Ages Wijma.

f. *Trijntje Schregardus*, geb. 6-11-1813, naaister, overl. Marrum 2-3-1888, tr. Ferwerderadeel 12-7-1838 *Mame Klazes Slootmeijer*, geb. Niawier 16-8-1813, timmerman, overl. Marrum 14-8-1890, zn. van Klaas Manies Slootmeijer en Trijntje Eeltjes.

g. *Antje Schregardus*, geb. 4-3-1817, tr. Oostdongeradeel 17-5-1851 *Jacob Romkes Dijkstra*, geb. Ee 24-11-1820, zn. van Romke Mennes en Tetje Gerrits Landmeijer.

2. *Jan Schregardus*, geb. Wierum 10-4-1777, bakker te Aalsum, overl. ald.

22-10-1835, tr. Hiaure 12-5-1799 *Doetje Doedes van den Akker*, geb./ged.

ald. 31-3/4-5-1777, overl. Aalsum 22-3-1843, dr. van Doede Gosses en Johanna Martens.

Uit dit huwelijk, geboren/gedoopt te Aalsum:

a. *Frederik Schregardus*, geb./ged. 14-3/13-4-1800, arbeider en molenaarsknecht, overl.

Dokkum oktober 1849, tr. (1) Oostdongeradeel 20-1-1825 *Rinske Jacobs van der Meuten*, ged. Oldeboorn 22-11-1801, overl. Oostrum 22-10-1831, dr. van Jacob Siemens Vermeulen

en Grietje Ydes Blomsma; tr. (2) Dokkum 17-5-1835 *Martje Harmens Coree*,

geb./ged. ald. 30-3/23-4-1806, overl. ald. 26-6-1844, dr. van Harmen Pieters Coree en

Johanna Lourens. Uit beide huwelijken nageslacht.

b. *Johanna Schregardus*, geb./ged. Aalsum 12/30-1-1802, overl. ald. 6-2-1880, tr. Oostdongeradeel

21-5-1835 *Romke Pielers Haaistra*, geb. Hallum 27-8-1805, arbeider, overl. Aalsum 23-5-1864, zn. van Pieter Haijes en Aaltje Wopkes.

c. *Taetske*, geb./ged. 22-6/15-7-1803, waarschijnlijk jong overleden.

d. *Taetske Schregardus*, geb. 22-6-1804, overl. Wierum 23-5-1827, ongehuwd.

e. *Doede*, geb./ged. 25-10/23-11-1806.

f. *Sijbrigje Schregardus*, geb./ged. 18-3/19-4-1809, overl. Wierum 25-12-1890, tr. Westdongeradeel

18-5-1848 *Hoite Jans van den Berg*, geb. Wierum 4-10-1816, visser, overl. ald.

13-5-1897, zn. van Jan Sipkes van den Berg en Janneke Hoites Prins.

g. *ebele*, geb. 25-9-1811.

h. *Trijntje Schregardus*, geb. 27-2-1814, naaister, overl. Dokkum 7-12-1882, tr. Oostdongeradeel

20-6-1840 *Jacob Theodorus Mullschlaeger*, geb. Leer (Dld.) 3-4-1816, verver, overl.

Aalsum 15-11-1859, zn. van Theodorus Jacob Mullschlaeger en Engel Freerks ter Weer.

i. *Gosse Schregardus*, geb. 22-12-1816, schuitemakersknecht, overl. Aalsum juli 1868, tr.

25-5-1851 *Louwkjede Waart*, geb. Westernijkerk 5-1-1812, overl. Dokkum juli 1885, dr.

van Sytze Theunis de Waart en Trijntje Ijsbrands Galema. Hieruit nageslacht.

j. *Jan Schregardus*, geb. 29-5-1819, bakker en beurtschipper, overl. Aalsum 11-4-1892, tr.

Oostdongeradeel 13-8-1841 *Aukje Stevens de Beer*, geb. Ternaard 3-8-1820, overl.

Aalsum 27-2-1908, dr. van Steven Freerks de Beer en Aafke Harmens van der Ploeg.

Hieruit nageslacht.

302 Gens Nostra XLVIII (1993)

3. *Machiel Schregardus*, geb. Wierum 16-3-1779, bakker en herbergier te

Aalsum, overl. ald. 28-8-1835, tr.(1) Hiaure 30-6-1805 *Tietje Piers van*

Prins, geb. Hiaure ca. 1785, overl. Aalsum 4-1-1820, dr. van Pier Pieters

van Prins en Antje Jans; tr. (2) Oostdongeradeel 8-1-1821 *Geertje*

Lycklama a Nijeholt, ged. Workum 1-4-1797, overl. Wierum 1-4-1876, dr.

van Willem Lycklama a Nijeholt Anke Buwalda.

Uit eerste huwelijk, geboren te Aalsum:

a. *Rienk Schregardus*, geb./ged. 21-2/29-3-1807, herbergier en bakker, overl. Dokkum oktober

1847, tr. Oostdongeradeel 6-8-1830 *Reina Gerbens Hekkema*, geb. vermoedelijk

Leek 16-5-1807, dr. van Gerben Hendriks Hekkema en Trijntje Geerts. Hieruit nageslacht.

Bij de huwelijksvoltrekking wordt door vier getuigen een verklaring overgelegd, waaruit

blijkt dat de vader 'Gerben Hindriks Hekkema, in der tijd schipper, gedomicilieerd te

Leek, zich voor meer dan twintig jaar van zijn woonplaats heeft verwijderd zonder dat

men van hem enig bericht heeft bekomen of men op zijn laatst bekende woonplaats de

Leek, van waar hij is vertrokken, iets kan zeggen!.

b. *Taetske Schregardus*, geb. 16-8-1813, overl. Lioessens 7-6-1840, tr. Oostdongeradeel 19-

5-1838 *Klaas Piebes Haijema*, geb. Lioessens 19-4-1815, schipper en arbeider, overl.

Oosternijkerk 4-1-1878, zn. van Piebe Jacobs Haijema en Tjitske Jacobs. Hij hertr.

Saapke Willems Wieringa.

c. *Frederik Schregardus*, geb. 20-9-1818, bakkersknecht en korenmeter aan de Vleesmarkt

te Dokkum, overl. ald. 2-7-1867, tr. Dokkum 15-5-1842 *Sipkje Pieters Prins*, geb. Aalsum

oktober 1816, naaister, overl. Dokkum 9-10-1876, dr. van Pieter Sipkes Prins en Baatje

Jans Jaarda. Hieruit nageslacht.

d. *Antje Schregardus*, geb. 20-9-1818, overl. Dokkum 18-3-1880, tr. ald. 15-5-1842 *Boete Pieters Vrij*, geb./ged. Dokkum i/7-7-1805, inlandse kramer ald., overl. ald. 20-6-1881, wedr. van Elisabeth van Aalsum, zn. van Pieter Jans Vrij en Liefke (Lutske) Boelens.

Uit tweede huwelijk, geboren te Aalsum:

e. *Willem Frederik Schregardus*, geb. 26-3-1821, arbeider, overl. Wierum 7-7-1871, tr. Westdongeradeel

12-5-1849 *Sjoukje Poles de Haan*, geboren Ferwerd 12-11-1820, dr. van Palle Doeijes de Haan en Sietske Annes Veenstra. Hieruit nageslacht.

f. *Domitius Nero Schregardus*, geb. 1-9-1822, arbeider te Oosternijkerk, Wierum, Nes (WD) en Hantumhuizen, overl. Wierum 4-2-1854, ongehuwd.

Volgens geboorteakte is zijn eerste voornaam Domitius, maar hij komt ook voor als Dominicus.

g. *Anke Catrina*, geb. 30-5-1825.

h. *Sake Lola*, geb. 7-10-1828, overl. Aalsum 9-11-1828.

i. *Saakje Lolkje Schregardus*, geb. 14-7-1830, tr. Westdongeradeel 22-5-1858 *Wouter Sjoerds Dijkstra*, geb. Wierum 18-8-1832, arbeider, naar Soest vertrokken op 21-7-1897, zn. van Sjoerd Wouters Dijkstra en Martje Klazes Mellema.

j. *Cornelis Schregardus*, geb. 9-1-1833, arbeider, overl. Wierum 21-7-1902, tr. Westdongeradeel 15-5-1869 *Jantje Bijland*, geb. Aalsum 2-10-1834, overl. Wierum november 1900, dr. van Doede Jans Bijland en Ekke Jans Bilker. Hieruit nageslacht.

4. *Ybele Schregardus*, geb./ged. Wierum 11-2/10-3-1782, bakker, overl. ald. 4-2-1831, ongehuwd.

5. *Trijntje Schregardus*, geb./ged. Wierum 11-2/10-3-1782, tr. ald. 6-11-1803 *Pieter Baukes*, geb./ged. Nes (WD) 15-2/18-4-1773, zn. van Bauke Berents en Geertje Pyters.

6. *Sake*, geb./ged. Wierum 27-3/10-4-1785.

7. *Frederik*, geb./ged. Wierum 19-8/6-9-1789.

8. *Saakje Schregardus*, geb. Wierum/ged. 20-2/20-3-1791, overl. Leavenworth (USA) 7-4-1882, tr. Westdongeradeel 7-1-1813 *Gerrit Jans Dijkstra*, geb. Paesens 29-1-1789, schipper en koopman, overl. in de USA, zn. van Jan Foppes Dijkstra, landbouwer, en Trijntje Gerrits Bruinsveld.

Gens Nostra XLVIII (1993) 303

Gerrit, Saakje en het gezin van hun oudste zoon Jan Dijkstra, emigreren naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika. Op 8 mei 1849 vertrok de familie uit Friesland om via Groningen naar Bremerhaven te reizen, vanwaar men met de stoomboot 'Herman' naar New York vertrok. Men vestigde zich in Lancaster²⁹.

9. *Lolkje Schregardus*, geb./ged. Wierum 20-2/20-3-1791 (tweeling met voorgaande), overl. ald. 25-1-1845, tr. Westdongeradeel 6-8-1815 *Cornelis Dirks Hartmans*, geb. Wierum 23-10-1790, landbouwer, overl. ald. 15-7-1867, zn. van Dirk Hartmans, landbouwer, en Adriaantje Heringa.

10. *Frederik Schregardus*, geb. Wierum 27-11-1794, kastelein en bakker te Wierum en te Nes (WD), overl. Wierum 14-5-1832, tr. Westdongeradeel 19-8-1817 *Ytje Feddes Huizinga*, geb. Nes (WD) 12-3-1792, overl. Wierum 3-9-1831, dr. van Fedde Hylkes, bakker, en Liskje Rinzes Huizinga.

In de overlidensakte van haar dochter Liskje Schregardus, wordt Ytje Feddes Huizinga genoemd: Ytje Vlietstra.

Dat de bij uitstek Friese sport kaatsen 170 jaar geleden ook al in Nes (WD) populair was,

blijkt uit deze bekendmaking in de Nieuwe Dokkumer Courant: 'Met consent van de heer grietman en assessoren van Westdongeradeel, gedenkt de kastelein F. Schregardus, te Nes, te laten verkaatsen: een extra ZILVEREN BAL tot prijs, zijnde de premie nog onbepaald, op maandag den 24 junij 1822'.

Uit dit huwelijk:

- a. *Liskje*, geb. Wierum 7-11-1817, overl. Anjum 30-10-1829.
 - b. *Frederik Schregardus*, geb. Nes (WD) 23-12-1819, bakkersknecht, bakker en arbeider ald. en te Lioessens, overl. ald. 9-6-1904, tr. Westdongeradeel 22-5-1841 *Gertje Tamsma*, geb. Ezumazijl 2-10-1818, overl. Lioessens maart 1903, dr. van Arjen Ernstes Tamsma en Wytse Feikes Haaksma. Hieruit nageslacht.
 - c. *Teatske*, geb. Nes (WD) 7-8-1822, overl. ald. 16-8-1822.
 - d. *Teatske Schregardus*, geb. Nes (WD) 11-7-1823, overl. Wierum 4-1-1890, tr. Westdongeradeel 16-5-1846 *Meinderl Foppes Dijkstra*, geb. Moddergat 1-5-1820, meester-bakker te Wierum, overl. ald. 30-1-1864, zn. van Foppe Jans Dijkstra en Jantje Meinderts de Jong.
 - e. *Aaltje Schregardus*, geb. Nes (WD) 16-3-1826, winkelierse, overl. Oostrum 23-4-1907, tr. (1) Oostdongeradeel 24-5-1845 *Gaatse Reinders van der Mei*, geb. Vrouwenparochie 28-9-1819, timmerman te Ezumazijl, overl. ald. 9-5-1861, zn. van Reinder Harmens van der Mei en Pietje Gaatses Dijkstra; tr. (2) Oostdongeradeel 14-5-1868 *Jan Jans Bandstra*, geb. Anjum 10-6-1821, gardenier en petroleumventer ald., overl. ald. 24-10-1917, wedr. van Grietje Jacobs Wiersma, zn. van Jan Klazes Bandstra en Trijntje Botes Dijkstra.
- IHb. *Hi/tje Schregardus*, ged. Paesens 25-12-1712, tr. ald. 25-5-1744 *Elze Jans*, visser te Moddergat, zijn nakomelingen noemen zich naar zijn vrouw: Schregardus.

Uit dit huwelijk, gedoopt te Paesens:

1. *Antje Schregardus*, ged. 24-2-1745, overl. Paesens 21-8-1826, tr.(l) Nes (WD) 23-6-1770 *Willem Douwes*, ged. Paesens 23-1-1746, zn. van Douwe Montes; tr. (2) Nes (WD) 5-1-1777 *Meindert Taekes van der Schaaf*, ged. Paesens 23-11-1749, zn. van Taeke Melis en Liskje Meinderts.
2. *Jan Schregardus*, ged. 10-9-1747, schipper, overl. Moddergat 14-11-1820, tr. Nes (WD) 4-4-1774 *Tetje Tjerks*, ged. ald. 23-5-1748, dr. van Tjerk Alberts en Jeltje NN.

Op 14 oktober 1808 verklaart Jan Eelzes (Schregardus), schipper te Moddergat, 899 gld. schuldig te zijn aan Cornelis Jacobs, schipper onder Ezumazijl, ter zake de koop en overdracht van 'een schuiteschip met zeilstreil, ankers en touwen, lang over stevens 54 voet' tegen 5% per jaar²⁸.

In de overlijdensakte Jan: 'Jan Eelzes Visser, zonder beroep'.

Uit dit huwelijk, geboren/gedoopt te Nes (WD):

304 Gens Nostra XLVIII (1993)

- a. *Aelse*, geb./ged. 6/12-2-1775, waarschijnlijk jong overleden.
 - b. *Aelse*, geb./ged. 24-7/4-8-1776.
 - c. *Jeltje*, geb./ged. 11-2/7-3-1779.
 - d. *Hiltje*, geb./ged. 13-10/21-11-1784.
3. *Frederik*, ged. 25-1-1750, waarschijnlijk jong overleden.
 4. *Frederik*, volgt IVb.
 5. *Johannes Schregardus*, ged. 29-5-1757, overl. vóór 1785, tr. Paesens 10-2-1782 *Tietje Berens*, overl. vóór 2-8-1792, dr. van Berend Aants en Grietje Sjoerds. Zij hertr. 1785 Hendrik Pieters, visser te Paesens.
- 16 jan 1782: 'De minderjarige vrijgez. Johannes Eelzes, van Paesens, verklaart te eligeren tot

curator Douwe Jacobs mede tot Paesens'21.

2 augustus 1792: scheiding en deling van de nalatenschap van Johannes Schregardus en Tietie Berents tussen Hiltje Schregardus als enig kind en Hendrik Pieters, visser te Paesens, de tweede echtgenoot van Tietie Berents, en hun drie kinderen Pieter, Grietje en Tietje Hendriks. Hiltje krijgt het huis door Hendrik Pieters en zijn gezin bewoond. Men mag het tot 12 mei 1795 huren voor 12 gld. en de verschuldigde lasten. Voor 1/3 deel van een 'zeesnik met toebehoren' moet aan Hiltje 350 gld. worden uitbetaald. Voorts blijft zij eigenaar van 1/4 deel van 4 pondematen bouwland onder Nes en ontvangt zij 1/4 deel van het goud en zilver van haar moeder ter waarde van 50 Car. gld., 16 stv. en 4 penningen. Dit goud en zilver bestaat uit een paar zilveren gespen, een zilveren boekbeslag, twee gouden loepringen, een paar gouden haken en een paar gouden knopen³⁰.

Uit dit huwelijk:

a. Hiltje, geb. Paesens 26-6-1783, ged. ald. 13-7-1783.

IVb. *Frederik Schregardus*, geb. Paesens 20-5-1753, visser te Moddergat, tr. Nes (WD) 20-4-1777 *Antje Tjerks*, geb. ald. 4-4-1751, dr. van Tjerk Alberts en Jeltje NN.

Uit dit huwelijk, geboren/gedoopt te Nes (WD):

1. *Hiltje Schregardus*, geb./ged. 27-4/21-5-1780, overl. Nes 29-1-1858, tr. Westdongeradeel 9-4-1812 *Freerk Sipkes de Jong*, geb. Moddergat, ged. Nes (WD) 30-12-1770, visser te Moddergat, overl. ald. 27-4-1820, zn. van Sipke Freerks en Doetje Tyssen.

2. *Tjerk Schregardus*, geb./ged. 1/14-9-1788, visser, overl. Moddergat 5-3-1847, tr. Westdongeradeel 23-9-1810 *Jantje Pieters Visser*, geb. Paesens 11-9-1791, overl. Moddergat 2-12-1844, dr. van Pieter Cornelis en Bregtie Jans.

Uit dit huwelijk:

a. Frederik, geb./ged. Moddergat/Paesens **20-10/30-11-1811**, overl. Moddergat 19-4-1838, ongehuwd.

b. *Pieter Schregardus*, geb. Moddergat 12-12-1813, visser, overl. ald. 30-1-1865, tr. Westdongeradeel

9-5-1840 *Hendrikje Viser*, geb. Paesens 4-4-1815, overl. Moddergat 22-4-1853, dr. van Tiete Aukes Visser en Tietje Hendriks Dijkstra. Hieruit nageslacht.

c. *Aelze Schregardus*, geb. Moddergat 4-4-1816, overl. ald. 7-10-1827.

d. *Cornelis Schregardus*, geb. Moddergat 24-8-1818, visser, overl. Moddergat 14-11-1846, ongehuwd.

e. *Johannes Schregardus*, geb. Moddergat 25-10-1820, visser, overl. ald. 16-2-1865, tr. Westdongeradeel

19-5-1849 *Hijlkje Kornelis Koning*, geb. Nes (WD) 22-12-1819, overl. Moddergat 23-1-1879, wed. van Klaas Botes Groen, dr. van Kornelis Johannes Koning en Jeltje Tjeerds.

f. *Jan Schregardus*, geb. Moddergat 28-6-1823, visser, overl. ald. 17-3-1847, ongehuwd.

g. *Antje Schregardus*, geb. Nes (WD) 9-2-1827, overl. Moddergat 8-2-1906, tr. Westdongeradeel 15-4-1854 *Bote Koudenburg*, geb. Moddergat 24-11-1826, zeemilicien en visser, verdronken maart 1883, zn. van Lieuwe Aalzes Koudenburg en Aafke Gerlofs Hoekstra.

Gens Nostra XLVIII (1993) 305

Bote Koudenburg verdronk als opvarende van 'De Jonge Marten' tijdens de ramp in de nacht van 5 op 6 maart 1883. Het schip strandde op de zuidwal van Schiermonnikoog. Bote

was voor 1/5 deel eigenaar van dit schip. Zijn broer Monte was aan boord van de WL. 14 en verdronk eveneens. Zij waren niet de enige slachtoffers van de ramp die het vissersdorpje Moddergat trof. In verband met het aanhoudende mooie weer van de voorgaande dagen was de vissersvloot in de nacht van 4 op 5 maart voor het eerst in dat vroege voorjaar uitgevaren op visvangst naar het zgn. Scholveld ten noorden van het Duitse eiland Borkum. Tegen de avond van de 5de maart sloeg het weer om en stak zeer zware storm op. Pas de volgende dag rond het middaguur begon de storm af te nemen. Zeventien van de 22 uitgevaren vissersschepen vergingen. Slechts vijf schepen keerden terug. Van Moddergat en het nabijgelegen Paesens kwamen 83 mannelijke inwoners bij de ramp om het leven. Er bleven 209 hulpbehoevenden achter, waarvan 62 kinderen beneden de leeftijd van tien jaar. Onder voorzitterschap van de Friese Commissaris der Koningin, mr. B.P. Baron van Harinxma thoe Slooten, werd een rampenfonds in het leven geroepen. Van giften uit het hele land en daar buiten ontstond een fonds ad 135.513 gld. en 50¹/₄ cent. Op 6 maart 1958 werd op de dijk in Moddergat een monument ter herinnering onthuld door de toenmalige Friese commissaris der koningin, mr. H.P. Linthorst Homan. In 1978 zijn platen met de namen van alle drenkelingen aangebracht. In het bijzijn van de commissaris der koningin H. Wiegel, werd op 6 maart 1983, honderd jaar na de ramp, een herdenking in Moddergat gehouden. Van de familie Schregardus verdronken voorts: a. Eelze (IVb-2-h) als opvarende van 'De Jonge Marten'; b. Tjerk, zoon van Eelze, 25 jaar, aan boord van de WL-20; c. een schoonzoon van Pieter (IVb-2-b) t.w. Kornelis Aants Post, 39 jaar. Pieter was aan boord van de WL-11. Zijn lichaam spoelde aan op Terschelling en werd als een van de weinige slachtoffers op het kerkhof te Paesens ter aarde besteld. Zijn broer Gerlof Post verdronk met de WL-1731.

h. *Eelze Schregardus*, geb. Moddergat 29-4-1830, visser, verdronk maart 1883, tr. Westdongeradeel

17-5-1856 *Gooike Bakker (Visser)*, geb. Paesens 23-8-1830, arbeidster, overl. Moddergat 11-1-1893, dr. van Sijtze Montes Visser en Janke Jans Bakker.

In de geboorte-akte van Gooike verklaart Sijtze Montes Visser, visjager te Paesens, dat 'in zijn tegenwoordigheid is geboren een kind van het vrouwelijk geslacht hetwelk hij ons voorstelde verklarende aan hetzelfde den voornaam Gooike te willen geven; erkennende hij comparant vader van voorschreven kind te zijn, hebbende hetzelfde buiten huwelijk verwekt bij Janke Jans Bakker'. Ze zijn nooit getrouwd. Gooike wordt in de bevolkingsboekhouding vaak Gooike Visser genoemd en wordt ook in haar overlijdensakte onder deze naam geregistreerd.

i. *Bregtje*, geb. Moddergat 12-2-1835, overl. ald. 4-1-1838.

3. *Jeltje Schregardus*, geb./ged. Nes (WD) 22/25-12-1790, overl. Moddergat 15-2-1847, tr. Oostdongeradeel 3-4-1817 *Marten Gerbens Lei*, geb. Veerwouden 1792, overl. Paesens 1-8-1821, zn. van Gerben Pytters Lei en Antje Martens Lei.

Blijkens getuigenverklaring werd Marten Lei 'door verzuim van de ouders' niet gedoopt. Voorts blijkt dat de vader, van beroep schuitemaarder, rond 1801 te Paesens is overleden. De moeder is van beroep turfverkoopster³².

Hc. *Henricus Schregardus*, ged. Dokkum 4-11-1688, overl. Hantum vóór 1749, otr. (1) Amsterdam 1-12-1715 *Aleida Stoltenkamp*, geb. Ootmarsum ca. 1689, begr. Amsterdam (Karthuizerkerkhof) 14-10-1731; tr. (2) Hantum 1-6-1732

Antje Jacobs, ged. ald. 24-9-1700, dr. van. Jacob Idses.

Uit eerste huwelijk, gedoopt te Amsterdam:

1. *Helena*, ged. 2-9-1716 (get.: Johannes Schregardus en Aleida Schregardus), begr. Amsterdam 13-9-1716.

2. *Willem*, ged. 23-6-1720 (get.: Nicolaas en Anaatje Stoltenkamp).

3. *Anna*, ged. 27-12-1721.

306 Gens Nostra XLVIII (1993)

Uit tweede huwelijk:

4. *Hiltje*, volgt IIIc.

IIIc. *Hiltje Schregardus*, ged. Hiaure 11-7-1734, overl. Engwierum 27-4-1823, tr.(1) Hiaure 20-5-1759 *Durk Douwes*, ged. Hantum/Hantumhuizen 5-11-1730, boer onder Hiaure, overl. ca. 1780, zn. van Douwe Sakes; tr. (2) Hantum 2-12-1781 *Sijmen Klazes*, ged. Hantum/Hantumhuizen 17-5-1723, boer op de Hantumeruitburen, overl. vóór 6-11-1806, zn. van Claas Sijmens.

Ten tijde van Hiltje's eerste huwelijksluiting wordt rekening en verantwoording afgelegd van haar vermogen. Van haar grootvader erfde zij 763 gld. Na verrekening van inkomsten en uitgaven wordt aan haar man 597 Car. gld. 12 stv. en 8 penningen uitbetaald¹⁷.

Op 30 mei 1769 kopen Hiltje en haar eerste man land aan. Het zijn 3 pondematen greide, de Brillen genoemd, gelegen onder Hantum. Het land is bezwaard met 3/4 Landsfloeren en 17 stv. 10 penningen contributie aan de Wierumerdijk. De koopsom is 432 Car. gld.; verkopers zijn Abraham Eerlig, ontvanger te Ternaard, en zijn kinderen¹⁹.

Het echtpaar begon met 8 koeien, 5 paarden en 34 pondematen land³³. In 1768 is het grondgebruik uitgebreid tot 84 pondematen in eigendom bij 'de Oude Hoofd' te Leeuwarden³³. Het speciekohier 1780 vermeldt over Durk Douwes: 'obiit, nu de wed.'. In 1782 hetzelfde kohier: 'Durk Douwes wed., getrouwt en vertr. aan sijnen plaats onder de Uitbuurt' (Hantumeruitburen).

Sijmen Klazes wordt in 1782 in het speciekohier aangeslagen voor 6 koeien, 4 stieren, 7 paarden en 36 pondematen land³³. In 1795 wordt het bezit uitgebreid met de aankoop van 'een hornleger en landen met huizinge, schuure c a . thans door de echtelieden (Sijmen Klazes en Hiltje Hendriks) bewoond en gebruikt, groot buiten het hornleger 34 pondematen'. Verkoper is Allard Schelinga te Arum.

Op 6 november 1806 wordt er scheiding en deling gemaakt tussen Hiltje Schregardus, wonende te Hantumhuizen en Romkje Annes c.s., de erfgenamen van haar tweede echtgenoot. Hiltje houdt een huis met landerijen onder Engwierum, bewoond door Albert Klases; ze moet aan Romkje Annes 4750 gld. betalen. Verder komt tot haar last de helft van de toezaaing van 9 pondematen bouwland onder Engwierum.

In 1808 woont Hiltje Schregardus in Hantum, als zij op 10 mei van dat jaar 4000 gld. leent van het Dokkumer echtpaar Johannes Fokkema en Trijntje van Kleffens, tegen een rente van 5% per jaar²⁸.

De kinderen noemen zich naar hun moeder Schregardus.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Douwe Durks Schregardus*, ged. Hiaure 9-3-1760, overl. Wetzens 15-2-1828, tr. (1) Hantum 12-5-1793 *Klaaske Thomas Stinstra*, ged. Foudgum 6-2-1757, overl. Hantumhuizen 22-12-1823, dr. van Tomas Jans en Baukje Gosses; tr. (2) *Trijntje Dirks*.

Volgens de overlijdensakte van Douwe Durks Schregardus was hij gehuwd met Trijntje Dirks. Nergens in noordoost Friesland is dit huwelijk geregistreerd. Ook het overlijden van Trijntje Dirks werd niet gevonden; was zij zijn huishoudster?

Uit het eerste huwelijk:

a. *Baukje Schregardus*, geb./ged. Brantgum 8-3/6-4-1794, overl. Aalsum 3-12-1831, tr. Westdongeradeel

29-3-1817 *Wieger Liewes van der Kooi*, geb./ged. Ternaard 21-1/7-2-1791, arbeider, zn. van Liewe Pieters en Trijntje Wiegers.

b. *Hiltje Schregardus*, geb./ged. Brantgum 30-4/12-5-1799, overl. ald. 20-3-1848, tr. Westdongeradeel

12-6-1830 *Thomas Sijlzes Sijtsma*, geb./ged. Metslawier 13/27-7-1806, arbeider, overl. Foudgum 26-4-1849, zn. van Sytze Thomas Sijtsma en Trijntje Eelzes Visser.

2. *Hendrik Durks Schregardus*, ged. Hiaure 19-2-1764, arbeider, overl.

Hantum 1801, tr. Raard 17-6-1787 *Aagtje Sybes*, van Raard, overl. Hantum 1798.

Gens Nostra XLVtII (1993) 307

Uit dit huwelijk:

a. *Dirk Schregardus*, geb./ged. Hantum 18-1/16-2-1794, boerenknecht en schutter, overl.

Bergen op Zoom 3-5-1832, tr. Oostdongeradeel 17-3-1820 *Anlje Annes Smids*, geb./ged.

Nes (WD) 2/24-5-1795, overl. Hantum 22-8-1837, dr. van Anne Jans en Aukje Liepkes.

Dirk was schutter bij de 5de compagnie, 3de bataljon van de 1ste afdeling Friesche Schutterij en overleed in het militair hospitaal te Berger op Zoom.

Uit dit huwelijk:

aa. *Aaglje Schregardus*, geb. Engwierum 3-10-1820, overl. Dokkumernieuwezijlen 24-5-

1874, tr. (1) Westdongeradeel 17-5-1845 *Sape Bandsma*, geb./ged, Nes (WD) **16-5/9-**

6-1805, arbeider, overl. ald. 16-1-1847, iwedr. van Kornelia Jitzes Wijma, zn. van

Bauke Sapes en Afke Jacobs; tr. (2) Oostdongeradeel 3-5-1850 *Jan Douwes Douma*,

geb./ged. Metslawier 22-9/6-10-1805, herbergier en winkelier onder Anjum, overl.

Engwierum 17-8-1865, zn. van Douwe Jans Douma en Betske Dirks Wibalda.

ab. *Hendrik Schregardus*, geb. Engwierum 6-11-1822, boerenknecht, overl. Hantum 21-1-1839.

ac. *Anne Schregardus*, geb. Ternaard 5-9-1825, overl. Leens 27-9-1861, tr. Ulrum 19-5-

1858 *Martje Mossel*, geb. Hornhuizen 12-2-1831, dr. van Reinder Jans Mossel en

Grietje Gerrits Bennema. Hieruit nageslacht.

ad. *Aukje*, geb. Ternaard 2-6-1835.

3. *Antje Durks Schregardus*, ged. Hiaure 22-12-1765, tr. Hantum 14-1-1787

Jan T(h)eunis Bouta, geb./ged. Hantumhuizen 18/28-5-1752, wedr. van

Dieuwke Jochems, zn. van Teunis Idses en Trijntje Bottes.

4. *Alle Durks Schregardus*, geb./ged. Hiaure 9-7/6-8-1769, boer, overl.

Brantgum 23-8-1828, tr. ald. 17-11-1793 *Aafke Terpstra*, ged. Brantgum

14-2-1768, overl. ald. 17-12-1850, dr. van Broer Wytzes Terpstra en Antie

Jacobs.

Lidmatenboek Brantgum en Waaxens: 16 augustus 1799 aangenomen Alle Dirks en Aafke Broers 'echtelieden na Foudgum'.

Op 19 september 1807 verklaren Alle Durks en Aafke Broers schuldig te zijn aan Eelke Fokkema, secretaris der stad Dokkum, en Grietje Tonnema, echtelieden aldaar, 399 Car. gld. Hiltje Hendriks Schregardus (Ille) wonende te Hantum, stelt zich borg28.

6 Zomermaand 1810: dezelfde zijn schuldig aan J. Kiers, 'leeraar der Hervormde Gemeente van Hiaure en Bornwerd', 199 gld., 19 stv. en 8 penningen, tegen 5% per jaar28.

Uit dit huwelijk:

- a. *Dirk Schregardus*, geb./ged. Brantgum 15-4/1-6-1794, koopman, overl. Oosternijkerk 16-9-1846, tr. Oostdongeradeel 16-5-1823 *Rixtje Buwalda*, geb. Lioessens 18-5-1802, overl. Oosternijkerk 16-5-1840, dr. van Paulus Annes Buwalda en Hiltje Harmens Helbada.
- b. *Broer Schregardus*, geb. Brantgum 19-6-1797, gardenier, overl. ald. 3-4-1875, tr. Westdongeradeel 16-7-1835 *Tjilske Gerbens van der Weit*, geb. Stiens 15-3-1811, overl. Brantgum 29-4-1877, dr. van Gerben Wijtzes van der Weit en Tjetske Boukes van der Woude.
- Uit dit huwelijk:
- ba. *Wytze Schregardus*, geb. Brantgum 11-10-1838, boerenknecht, overl. ald. 2-1-1870, ongehuwd.
- bc. *Aafke Schregardus*, geb. Brantgum 7-11-1840, overl. Dokkumernieuwezijlen 21-5-1871, tr. Westdongeradeel 11-5-1867 *Jan Dirks Gaasterland*, geb. Morra 2-8-1840, timmerman, overl. Schiermonnikoog 22-10-1904, zn. van Dirk Cornelis Gaasterland en Attje Jans Alberda. Hij hertr. Schiermonnikoog 24-1-1875 Anneke de Boer.
- c. *Antje Schregardus*, geb./ged. Brantgum 17-10/8-11-1801, naaister, overl. ald. 7-11-1869, tr. Westdongeradeel 3-6-1830 *Sybe Ypes Poortinga*, geb./ged. Waaxens (WD) 23-1/17-2-1788, landbouwer, overl. Brantgum 14-2-1845, zn. van Ype Jacobs en Grietje Jacobs.
- d. *Hendrik Schregardus*, geb./ged. Hiaure 1-9/20-10-1805, gardenier, overl. Brantgum 1-9-1841, ongehuwd. " •

Noten

1. Provinciale Bibliotheek Friesland, nr. 16036.
2. Idem, nr. 414 Hs.
- 308 CensNostraXLVHI(1993)**
3. O. Schutte, *Alba van studenten aan de Academie te Franeker*, in: *De Nederlandche Leeuw* 103 (1986), kol. 339-352 (m.n. kol. 341).
4. Stadsarchief Franeker (ald. ook een proeve van zijn handschrift).
5. J.J. Kalma: *Een kerk in opbouw, classisboek Franeker*.
6. Idem: *Een kerk onder toezicht, Friese Synodeverslagen*.
7. Provinciale Bibliotheek Friesland, nr. 17480.
8. Afgeleid van Simon de Toveraar (zie o.a. Handelingen 8:9).
9. Rijksarchief Leeuwarden (RAL), Proclamaties Wonseradeel, inv. nr. 233, d.d. 27-2-1697.
10. T. A. Romein, *Naamlijst der predikanten sedert de Hervorming lot nu toe, in de Hervormde gemeenten van Friesland*.
11. A. J. Andreae, *Kollumerland*.
12. *De Vrije Fries* 1927.
13. Gemeente-archief 's-Gravenhage, not. protocol nr. 701.
14. Idem, OA II Resoluties 3, pag. 92.
15. Resolutieboek Dokkum, deel 3.
16. *De Boekzaal der geleerde Werelt*, april 1749.
17. RAL, weesboek Westdongeradeel, inv. 77 t/m 107.
18. RAL, auth. Westdongeradeel, inv. 75.
19. RAL, proclamaties Westdongeradeel, inv. 136 t/m 140.
20. Civiele Sententies Hof van Friesland 1742 (706-4).
21. RAL, auth. Oostdongeradeel, inv. 31 t/m 33.
22. RAL, proclamaties Oostdongeradeel, inv. 96 t/m 113.
23. RAL, rechterlijke archieven, EE 14.
24. Gemeentearchief Westdongeradeel.

25. Archief NH-Kerkvoogdij te Wierum.
 26. RAL, recht. arch. Westdongeradeel, inv. 151.
 27. Idem, inv. **i50**.
 28. RAL, hypotheekboek Westdongeradeel, inv. 155 t/m 171.
 29. *Genealogysk Jierboekje* 1974.
 30. RAL, weesboek Oostdongeradeel, inv. 35 t/m 69.
 31. R. Ybema en H. de Haan, *De Ramp van Moddergat*.
 32. Huwelijksbijlagen Oostdongeradeel 3-4-1817.
 33. Gemeentearchief Westdongeradeel, speciekohier.
- Gens Nostra XLVIII (1993) 309**